

Uvodnik

Oj mile sestre in dragi bratje!

Osti jarej svobodni, neodvisni, samostojni, svojepravnici, ozaveščeni ljudje, in člani ter članice Domorodne Skupnosti Zedinjenih Slovenskih Dežel – DSZSD!

Čas nenehno teče, ne glede na naše zavedanje in početje. Letošnje leto se je tako že prevesilo v drugo polovico, mi pa smo že v mesecu velikem srpanu, ko devetega dne obeležujemo mednarodni dan domorodnih ljudstev. Prav je, da se z njim poistovetimo tudi mi Slovenci domorodci in ga primerno obeležimo. V družbi svojih najdražjih in po možnosti skupaj z drugimi domorodci, ki se zavedajo svojih korenin, svojega bistva in poslanstva na tem svetu. Razmišljali smo tudi o praznovanju dneva domorodcev v večjem številu in na organizirani ravni. A se nazadnje za to letos nismo odločili. Tako ali tako bo v prihodnjih letih za to še veliko priložnosti. Zato pa ga praznujmo v svojih družinskih skupnostih in skupaj s prijatelji.

Stojnica dežela Štajerska

V tokratni številki glasnika Domorodec vam vsem skupaj iskreno čestitamo ob našem skupnem prazniku. Ob mednarodnem dnevu domorodcev je vsekakor čas, da se vsi mi zazremo vase in temeljito razmislimo, kaj smo doslej dejansko naredili za to, da smo dejansko upravičeni do praznovanja tega dne. Vstop oziroma pristop k domorodni skupnosti je nekaj podobnega kot rojstvo rojenca, le da naš vstop ni posledica naravnega procesa, marveč zavestne odločitve. Oboje je začetek, vendar nas po »rojstvu« čaka še marsikaj dokler končno ne postanemo zreli, pokončni, odgovorni in samostojni ljudje, to pa velja tudi za naše domorodstvo. Ni dovolj zgolj to, da se okličemo za domorodce, da pristopimo v domorodno skupnost, marveč moramo to svojo pripadnost tudi nenehno potrjevati s svojim načinom življenja, s svojim delom in prispevkom k skupnosti. Pri tem imamo še vsi skupaj veliko za narediti in če se bomo ob tem našem prazniku nad tem vsaj pošteno zamislili, bomo že naredili naslednji korak na naši skupni poti.

Vabilo našega uredništva k sodelovanju, je končno doseglo vsaj nekatere naslovljence, verjamemo pa, da bo to vzpodbuda tudi za vse tiste, ki morda zaenkrat še omahujete in se nam niste dokončno pridružili s svojimi prispevki. Več avtorjev in avtoric prispevkov v našem glasniku Domorodec nedvomno pomeni pestrejšo in kakovostnejšo vsebino, zato bomo vašega sodelovanja resjedno iskreno veseli. Naj bo naš skupni praznik tudi vzpodbuda za vse nas!

Osti jarej in pravda z vami!

Glasnik Domorodec

Uredništvo

Ob mednarodnem dnevu domorodnih ljudstev

Mednarodni dan domorodnih ljudstev obeležujemo 9. velikega srpana v spomin na prvi sestanek Delovne skupine Združenih narodov za domorodne prebivalce, ki je potekal leta 1982 v švicarski Ženevi. Dejansko pa je 9. Veliki srpan postal mednarodni dan domorodcev šele dvanajst let pozneje, leta 1994.

Mednarodni dan domorodcev je dejansko pomemben praznik za vse domorodce na našem planetu Zemlja, obenem pa je tudi velika priložnost za razmislek o svetovnem razvoju in dogajanju ter o tem v kakšno smer se razvija celotna človeška družba. Ta dan bi moral predstavljati splošno priznanje raznolikosti in bogastva človeštva, obenem pa služiti tudi kot opomin na izključenost, nasilje in rodomor nad nekaterimi ljudstvi v človeški zgodovini. Ne zgolj nad avstralskimi aborigini in ameriški indijanci. Zlasti in predvsem že pred njimi, tudi nad našimi predniki Sloveni, Slovenci! Pa ne zgolj nekdanj, marveč tudi dandanes – sedaj!

S prisilnim pokristjanjevanjem, z nasilnim preseljevanjem, s tlačanstvom in drugimi vrstami izkoriščanja, z načrtnim vcepljanjem občutka manjvrednosti, ter z nenehnim vsiljevanjem drugačne omike, šolanja in medicine so se nekoč soočali naši predniki. Z vsem naštetim in tudi z naklepnim izpostavljanjem naše domorodne skupnosti življenjskim razmeram, ki naj privedejo do njenega popolnega ali delnega fizičnega uničenja, pa se soočamo tudi današnji rodovi slovenskih domorodcev. O vsem tem naj bo na ta naš praznik globok razmislek, na njegovi podlagi pa bi bilo dobro tudi konkretno narediti čim več v dobro domorodcev. Tudi Slovenskih.

Domorodna ljudstva na svetovni ravni prispevamo varstvu približno 80 % biotske raznovrstnosti. Večje upoštevanje nas domorodcev in našega načina življenja v svetovnem merilu in na krajevnih-lokalnih

območjih bo nedvomno pripomoglo k ohranjanju našega planeta in njegovih virov.

Pred dvema letoma je prav na mednarodni dan domorodcev tudi Evropska unija – v njenem imenu visoki predstavnik Josep Borell – svečano izjavila: »Danes ponovno poudarjamo, da smo trdno zavezani vzpostavitvi in preoblikovanju nove družbene pogodbe, ki bo zagotovila pravično okrevanje po pandemiji povsod pod svetlo, pa tudi spoštovanje, varstvo in uresničevanje pravic domorodnih ljudstev, kot so določene v Deklaraciji ZN o pravicah domorodnih ljudstev.

Tej izjavi se pridružujejo države kandidatke Turčija, Republika Severna Makedonija, Črna gora, Srbija in Albanija, države Efte Islandija, Lihtenštajn in Norveška, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, ter Ukrajina, Republika Moldavija, Armenija in Gruzija.« (vir: Mednarodni dan domorodnih ljudstev: izjava visokega predstavnika Josepa Borrella v imenu Evropske unije, 9. avgust 2021, elektronski vir:

<https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2021/08/08/international-day-of-the-world-s-indigenous-peoples-declaration-by-high-representative-josep-borrell-on-behalf-of-the-european-union-9-august-2021/> [dostop 29. 07. 2023])

Vse lepo in prav, a v kolikor bo nazadnje ostalo zgolj pri zgornjih visoko donečih besedah in lepih obljubah, te same po sebi ne bodo imele nobenega pozitivnega učinka. Zato se moramo zavedati pomena domorodstva in obenem tudi odgovornosti v zvezi s tem, v prvi vrsti mi sami. Res je, moramo sodelovati pri vzpostavitvi in preoblikovanju nove družbene pogodbe, v kateri bomo imeli mi Slovenci domorodci pomemben,

celo odločilen vpliv na območju naših zgodovinskih dežel. To pa je vsekakor odvisno prav od nas samih. Od našega organiziranja, od našega pristopa, od naših dejavnosti, pa tudi od naše številčnosti ter aktivnosti.

Vse to praznujmo ob letošnjem mednarodnem dnevu domorodnih ljudstev tudi Slovenski domorodci.

Novice

Predstavitvena stojnica DSZSD v Mariboru

V prejšnji številki glasnika domorodec (št. 2.) smo napovedali pripravo predstavitvenih stojnic DSZSD, na katerih bomo imeli zloženske in drug material s katerim bomo nagovarjali prebivalce naših vasi, mest, krajin in dežel ter jih seznanjali z našo dejavnostjo. Napovedano smo dejansko tudi uresjedili in v Mariboru v mesecu malem srpanu izvedli štiri predstavitve na Bolšjem-kramarskem sejmu na Teznu.

Bili smo lepo sprejeti in smo na teh predstavitvah tudi pridobili okrog sto novih členov in članic DSZSD v glavnem z Dežele Štajerske. Pri predstavljanju naše domorodne skupnosti nas je na teh štirih predstavitvah skupaj sodelovalo pet članic in štirje člani (skupaj 9 domorodcev), ki se jim vsem iskreno zahvaljujemo za njihov prostovoljni prispevek.

S pridobivanjem novih členov in članic, kar je glaven namen naših predstavitvenih stojnic – upamo in verjamemo namreč, da bodo podobne stojnice kmalu »zrasle« tudi v drugih mestih in deželah – smo zadovoljni. Manj pa smo zadovoljni s pridobljenimi sredstvi (pojezdo) za materiale, ki jih na stojnici predstavljamo. Zaenkrat namreč v stroškovnem smislu stojnica žal predstavlja izgubo. Dejansko nas namreč enkratna postavitve stojnice stane 45,00 €, do sedaj pa prejeta pojezda ni

zadoščala za popolno pokritje teh stroškov. Posledično smo jih bili prisiljeni pokriti z lastno prostovoljno pojezdo in s preusmeritvijo drugih prejetih sredstev.

Zato tudi razmišljamo o razširitvi ponudbe izdelkov na stojnici, ki bodo bolj zanimivi za ljudi in bodo pripomogli k večji pojezdi. V kolikor ima kdo izmed naših členov in članic kakšno idejo ali pa morda celo kakšne izdelke, pridelke in podobno, ki bi jih lahko dodali v ponudbo na naši stojnici, vas prosimo, da vzpostavite stik z našim uredništvom, saj nam bo prav prišla sleherna pomoč. Vsekakor moramo v dolgoročnem smislu poskrbeti za to, da bo – pa ne samo ta prva stojnica – vsaka stojnica v stroškovnem smislu pokrivala vsaj samo sebe.

Eden izmed naših členov nam je v ta namen že ponudil domač Pohorski med, dogovarjamo pa se tudi za pristno štajersko belo vino, ki bi ga v lastni embalaži prav tako ponujali na stojnici. Glede na to, da je naša stojnica umeščena v predelu sejma, kjer v glavnem ponujajo prehranske izdelke oziroma domače kmečke pridelke, razmišljamo tudi o ponudbi jesenske ozimnice, zato k sodelovanju pozivamo vse domorodce, ki se ukvarjate s sooskrbo in imate morda viške lastnih kakovostnih pridelkov ter izdelkov.

Dejstvo je tudi, da istih devet domorodcev in domorodk ne bo moglo vse leto skrbeti za to stojnico, zato nedvomno potrebujemo še dodatne prostovoljne sodelavke in sodelavce, da se bo breme oziroma nedeljska obveznost v zvezi s tem, čim bolj enakomerno porazdelilo med člene in

in članice DSZSD z območja Maribora in okolice. To bo potrebno upoštevati tudi pri načrtovanju in vzpostavljanju novih stojnic drugod po slovenskih deželah. Bistveno pri tem je, da zagotovimo vse potrebne pogoje za uspešno delovanje teh stojnic in to, da bo njihovo delovanje dolgoročno, saj bomo s tem dejansko postali prepoznavni, nedvomno pa se bo večalo tudi naše število.

Zavedamo se tudi tega, da se nekateri morda ne čutite sposobni predstavljati naše domorodne skupnost drugim ljudem. Naj vas to nikar ne skrbi. Najprej je potrebna želja in volja ter pripravljenost pri tem sodelovati. V naslednji fazi, ko nam boste to svojo pripravljenost sporočili, pa vas bomo zagotovo tudi primerno usposobili za to. Nikoli ne boste na stojnici sami, pač bo vselej ob vas nekdo, ki ima s predstavljanjem naše skupnosti že potrebne izkušnje in vam bo lahko pri tem pomagal, vi pa se boste lahko od njega učili in ga sčasoma morda celo presegli. Vsekakor pa se morate za to sami odločiti, saj mi ne moremo vedeti kaj ste dejansko pripravljeni narediti in pri čem sodelovati ter pomagati.

Na razpolagi imamo tudi eno lastno premično stojnico oziroma predstavitveni paviljon velikosti 3 x 3 metre, ki ga lahko po potrebi pripeljemo oziroma odpošljemo kamorkoli po slovenskih zgodovinskih deželah. Pri tem je pomembno zlasti to, da s terena dobimo željo, da postavimo to stojnico. Odlično bi bilo ob tem, da domačini, ki izrazite željo za stojnico, pripravite vse potrebno – prostor in vsekakor tudi vsaj enega, po možnosti pa več domačinov, ki bodo sodelovali na stojnici. Ves material, vsaj osnovni predstavitveni, bomo zagotovili mi oziroma tisti, ki bodo stojnico pripeljali k vam. Prav tako je pomembno, da bo stojnica postavljena tistega dne in na tistem mestu, ki bo zagotavljalo ustrezno frekvenco oziroma pretočno število možnih obisko-valcev. Vsekakor predlagamo, da se primerno organizirate in nas o tovrstnih željah čim prej obvestite, a ne šele zadnji dan pred prireditvijo.

Vsekakor vztrajamo pri načrtu vzpostavitve vsaj

treh predstavitvenih stojnic velikosti 3 x 3 metre v Mariboru (Dežela Štajerska – stojnica je že vzpostavljena in redno deluje vsak teden – vsako nedeljo), v Lublani (Dežela Krajnska) in v Kopru ali Izoli (Dežela Primorje). Več kot dobrodošle bodo tudi predstavitvene stojnice DSZSD v ostalih zgodovinskih deželah – Koroška, Prekmurje, Bezjaška ... Zato posebej pozivamo člene in članice iz Dežele Krajnske ter Dežele Primorje, da se nam javite, v kolikor ste pripravljeni sodelovati pri postavitvah stojnic v vaših deželah. Brez vas imamo lahko še tako dobre načrte, vendar tega kar načrtujemo, nedvomno ne bomo mogli kakovostno izvesti.

Triglav DSZSD

Ivan, Primož, Andrej

O DSZSD

Panter je znamenje boja proti silam zla

Panter se kot znamenje nahaja v dveh grbih slovenskih zgodovinskih dežel – Deželi Koroški in Deželi Štajerski, posledično pa tudi na obeh deželnih zastavah.

Ker so se v preteklem mesecu ponovno pojavili napadi na panterja kot znamenje in na njegov pomen, s tem pa tudi na zastavi dveh slovenskih zgodovinskih dežel ter na zastavo Zedinjenih slovenskih dežel (slovenska narodna zastava s Črnim

panterjem na sredi), je vsekakor potrebno predstaviti panterja kot znamenje, kakršno dejansko je.

Napadi, blatenja in omalovaževanje podobe panterja, zlasti Črnega panterja kot prvega slovenskega izpričanega zgodovinskega grba, pred tem pa starodavnega slovenskega bojnega znamenja oziroma znamenja boja proti silam zla – zlodeju, satanu, vragu, hudiču..., nikakor ne predstavlja nič novega.

Že v obdobju razpadanja jugoslovanske države med leti 1988 in 1991 so Črnega panterja nemudoma napadli. SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti je proti panterju uradno nastopila leta 1990. Tedaj se je oglasila »Zgodovinska komisija SAZU«, ki Črnega panterja ni omenila z imenom, da mu med zavednimi Slovenci ne bi naredila prevelike reklame. Panterja so žaljivo imenovali le »živalski lik«, ki bi naj po trditvah SAZU, oziroma njenih »politkomisarjev«, predstavljal simbol dolgoletnih slovenskih zatiralcev in zavojevalcev, s čimer so bili mišljeni Nemci. To, da Nemci v resjedi nimajo pojma o tem kaj predstavlja Črni panter, ki nikoli ni bil nemški simbol, omenjenim »zgodovinarjem« ni bilo pomembno, saj je bil njihov osnovni cilj diskreditiranje izvirnega in zgodovinsko utemeljenega slovenskega znamenja – branitelja dobrega pred zlom! Proti Črnemu panterju so nato sprožili odkrito gonjo, ki je bila predvsem sramotilna. Med drugim so ga imenovali »sesajoče tele«, »zmaj«, »skopljeni maček« ipd. Pisec članka »Dol s črnim

panterjem" Albin Buttolo (Delo, 29.08.1990), je celo predlagal, naj se podoba panterja zamenja »s prašičem«. (Glej prispevek ČRNI PANTER – grb Karantanije, njegovo odkritje in pomen – dr. Jožko Šavli, elektronski vir:

<http://www.hervardi.com/panter.php.html>).

Zanimivo je, da je bil po drugi strani karantanski panter – v rdeči barvni različici – dne 23.08.1990 na dan ustanovitve Specialne enote slovenske policije izbran za njeno uradno znamenje.

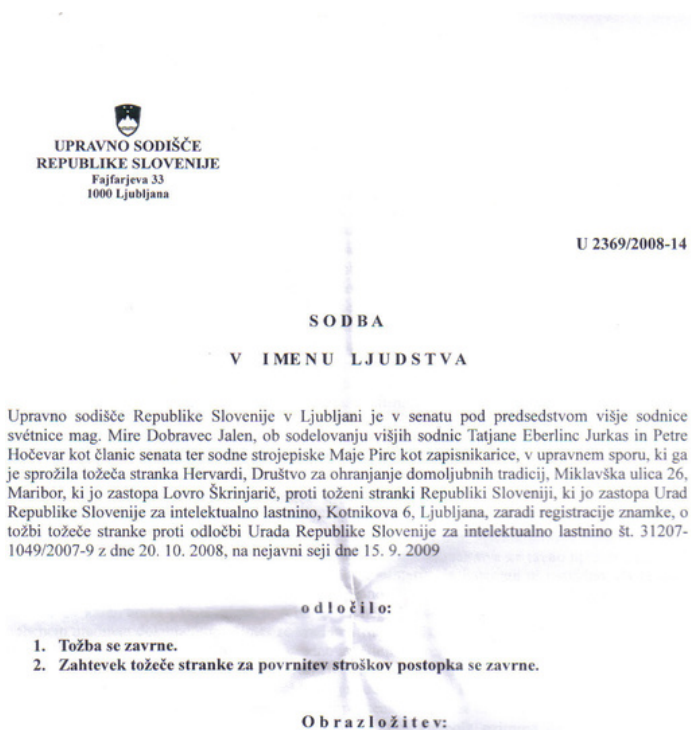

V kasnejšem obdobju, po letu 1991, je bilo več poskusov, s katerimi so hoteli diskreditirati Črnega panterja. Za temi poskusi vseskozi stojijo iste sile zla, ki ne želijo svobodnih, suverenih in neodvisnih slovenskih ljudi ter slovenske družbe, ki bi se dokončno osamosvojila izpod katerekoli tuje prevlade ali oblasti. Razlika je le v tem, da se v javnosti predstavljajo z različnimi obrazi. Tako sta se po letu 1991 v zvezi s panterjem pojavili dve, med seboj popolnoma sprti in seveda povsem lažni trditvi. Ena pravi, da je Črni panter nacistični znak, druga pa, da je znak hrvaških ustašev. Seveda niso Črnega panterja nikoli nosili ne ustaši in ne nacisti!

Zaradi tega je Društvo za ohranjanje domorodnih izročil – Hervardi poskušalo uradno zaščititi znamenje karantanskega panterja. V zvezi s tem je prišlo do sodne obravnave na Upravnem sodišču Republike Slovenije, ki ni dovolilo zaščite panterja.

Med drugim je v svoji sodbi št. U2369/2008-14, z dne 15. 9. 2009 razsodilo: »Črni panter izhaja še iz časov Karantanije, najstarejše in najpomembnejše plemenske kneževine v vzhodnoalpskem oziroma slovenskem prostoru od 7. do začetka 11. stoletja. Kot svojega ga uporablja tudi Specialna enota slovenske policije in ima na ravni Slovenije poseben javni pomen.« (vir: ŠIŠKO, A.: Črni panter je nedvomno znamenje, ki je izšlo iz stare slovenske Karantanije, elektronski vir:

http://www.hervardi.com/panter_znamenje_slovenske_karantanije.php.html [dostop 31. 07. 2023])

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino (urad) je z izpodbijano odločbo zavrnil prijavo znamke v sliki št. Z-200771049 z dne 20. 7. 2007. V postopku je urad ugotovil, da znamke za prijavljeni znak ne sme registrirati glede na točko k) prvega odstavka 43. člena Zakona o industrijski lastnini (ZIL-1). Prijavljen znak je znak v sliki brez besedila, slika je sestavljena iz heraldične podobe črnega panterja na beli podlagi. Heraldična uporaba podobe črnega oziroma karantanskega panterja izhaja še iz časov Karantanije, najstarejše in najpomembnejše plemenske kneževine v vzhodnoalpskem oziroma slovenskem prostoru od 7. do začetka 11. stoletja. Panter je ohranjen na več kamnitih spomenikih iz tiste dobe. Eden od teh kamnov iz 2. stoletja je še danes vžidan nad glavnim vhodom v stolnico pri Gospe Sveti na Koroškem, v bližini griča, kjer je nekoč stal Knežji kamen in Gosposvetkega polja, kjer še danes stoji Vojvodski stol - pomembnega zgodovinskega spomenika za Slovenijo (vir: <http://www.hervardi.com/>). Uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije (Uredba) v 40. členu določa, da ima znak specialne enote obliko ščita, pod napisom specialna enota pa je stilizirana podoba karantanskega panterja, osnova ščita je črna, obroba in napis sta zlato rumena, panter na našitku pa je rdeč. Urad je torej v postopku registracije prijavljenega znaka ugotovil, da prijavljeni znak posnema znak, ki se v prej navedenih virih omenja kot črni panter oziroma karantanski panter in da ima ta znak glede na njegovo

Prva stran sodbe Upravnega sodišča RS, št. U2369/2008-14, z dne 15. 9. 2009

V tej sodbi se je sodišče pri svoji obrazložitvi sklicevalo prav na argumentacijo Društva Hervardi, ki je želelo Karantanskega panterja zaščititi pred zlorabami in napadi. Dejstvo je, da panterja ni bilo

moč zaščititi, ker ima po sodbi Upravnega sodišča RS na ravni Slovenije poseben javni pomen. To pomeni, da ga je dovoljeno uporabljati, saj je to v javnem interesu. Obenem pa je sodba Upravnega sodišča RS tudi skrajno nesmiselna, saj panterja dejansko ni z ničemer zavarovala. To pomeni, da ga lahko zlorabi vsak, ki ima 5 minut časa in ga v nasprotju z njegovim pravim pomenom v javnosti predstavlja kot znamenje zla – torej kot nacistični znak ipd.

Ko smo za enega izmed treh temeljev DSZSD – Domorodne Skupnosti Zedinjenih Slovenskih Dežel postavili prav slovenske zgodovinske dežele, smo se vsega zgoraj zapisanega zelo dobro zavedali. Tudi tega, da bo zelo verjetno slej kot prej prišlo do organiziranih napadov, ne samo na našo domorodno skupnost, marveč tudi na njena znamenja, med drugim na znamenja Slovenskih zgodovinskih dežel. Vedeli nismo zgolj tega, kdaj se bo to zgodilo, kdo vse bo med napadalci in kako natančno bodo ti napadi zgedali.

Zadnji napad na panterja kot znamenje, je bil predstavljen nekoliko drugače, kot so potekali zgoraj predstavljeni napadi. Šlo bi naj za znamenje Habsburžanov, ki so več stoletij vladali slovenskim deželam. Posledično naj torej Črni panter (in tudi štajerski Beli panter) več ne bi bil nacistično znamenje, pač pa znamenje cesarjev Habsburžanov, s čimer so napad pomaknili v zgodovino več sto let nazaj.

Ideologi zla, zlodeja, satana ali hudiča, ki stojijo v ozadju teh napadov, pa so pri tem pozabili na bistvo – na neizpodbitno dejstvo, da je bil panter kot znamenje – velja tako za karantanskega Črnega panterja, kot tudi za štajerskega Belega panterja – v uporabi že več sto let preden so Habsburžani dejansko prevzeli vladavino v slovenskih zgodovinskih deželah.

Da boste člani in članice Domorodne Skupnosti Zedinjenih Slovenskih Dežel lahko brez težav zagovarjali naša zgodovinska znamenja, vsaj prebe-

rite ta članek, ki je v prvi vrsti namenjen prav vam!

panterja je to boj proti silam zla!

Na kratko, v strnjeni obliki, so ključni odgovori na vprašanja, ki vam jih bodo postavljali tisti, ki jih zanima kaj predstavlja panter, kakor tudi tisti, ki ga načrtno napadajo, sledeči:

1. Kaj sploh predstavlja panter?

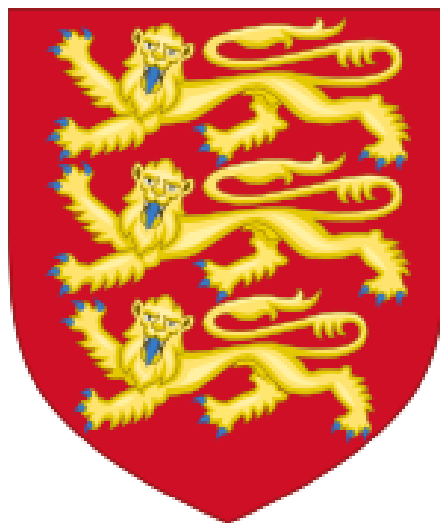
Panter je starodaven simbol ali znamenje boja proti silam zla: zlodeju, satanu, so-vragu, hudiču. Predstavlja obrambo dobrega pred zlom.

2. Zakaj bi naj bil panter sploh slovensko znamenje?

Odgovor: Panter je zgodovinsko dokazano, to pa je obenem potrjeno tudi s strani Upravnega sodišča RS, starodavno slovensko znamenje, ki izhaja še iz časov vojvodstva Karantanije med 7. in 11. stoletjem in ima na ravni Slovenije poseben javni pomen. Panter je bil v različnih oblikah še pred pojavom grbov v srednjem veku slovensko bojno znamenje. Takoj ob pojavu grbov v 12. stoletju je izpričan na vojvodskih pečatih, kjer je upodobljen na ščitih in praporih.

3. Zakaj je panter upodobljen v grbih, je sploh živel pri nas?

Panter je pred davnimi časi tudi živel v naših krajih oziroma v Evropi, vendar to nikakor ni bistveno za to, da je upodobljen v grbih. V Evropi je cela vrsta narodov, ki v svojih grbih uporabljajo podobo leva, ki je zraven orla najpogostejše živalsko znamenje v grbih. Lev je vsekakor podoben panterju in dejansko pripada isti družini velikih mačk, vendar je med njima vseeno razlika. Leva imajo v svojih grbih Angleži (tri leve), Škoti, Norvežani, Švedsi, Finci, Danci, Nizozemci, Belgijci, Španci, Bavarci, Čehi in Bolgari. Panterja imamo v svojem starodavnem narodnem grbu in bojnem znamenju samo Slovenci! Pripadniki zgoraj naštetih narodov se nikdar ne sprašujejo o tem, ali je lev kdaj živel pri njih. Vedo, da je lev njihov zgodovinski grb in se tega dobro zavedajo, zato ne postavljajo neprimernih, dobesedno neumnih vprašanj. Pomembno je to, kaj znamenje upodobljeno v grbu dejansko pomeni oziroma predstavlja! V primeru Črnega in Belega

4. Panter se nahaja v grbu dveh najstarejših slovenskih zgodovinskih dežel: Dežele Koroške in Dežele Štajerske. V grbu Dežele Koroške je upodobljen Črni panter, ki je starejši, v grbu Dežele Štajerske pa je upodobljen Beli (Srebrni) panter, ki je mlajši. Oba grba sta bila v uporabi davno preden so v naše kraje prišli Habsburžani in seveda tudi

preden so tukaj prevzeli oblast, zato nimata z njimi ničesar skupnega. Nikakor niti Črni panter, niti Beli panter nista simbola Habsburžanov! Panter kot najstarejše slovensko znamenje, ki je vrh vsega prisotno v dveh od sedmih zgodovinskih dežel, je tudi znamenje Zedinjenih slovenskih dežel. Zato je kot Črni panter v grbu postavljen na sredino slovenske narodne zastave.

Vam, ki se zavedate dejanskega pomena znamenj slovenskih zgodovinskih dežel, ki so sestavni del zgodovine našega naroda in želite več zvedeti o teh znamenjih med našimi predniki, je namenjeno nadaljevanje tega članka.

Panter kot znamenje pred pojavom grbov

V slovenski Karantaniji in njenih krajinah se je od 8. do 11. stoletja izoblikovala posebna omika, ki jo danes arheologi imenujejo ketlaška kultura, tudi karantansko-ketlaška kultura. Ime je dobila po kraju Köttlach, kar je bilo izvirno najbrž Kotle pod Semernikom ali Severnikom (v latinsko pisani listini iz leta 1221 imenovani »Mons Semernik«), v nemščini pozneje imenovanem Semmering. Pravo slovensko domorodno ime bi torej bilo Kotlaška ali Karantansko-kotlaška omika. Arheološke najdbe kažejo, da so bila za to omiko značilna utrjena gradišča, izdelava orožja: meči, ostroge, bodala, dobro razvito lončarstvo in nakit: uhani, obeski, ogrlice, ter zaponke ali broše. V znamenjih na teh arheoloških najdbah se še odraža predkrščanska vsebina. Motivi na teh najdbah pa so najpogosteje golob, orel, lilija, drevo življenja in panter, ki nas pri tem najbolj zanima. (vir: ŠRIBAR, V. in STARE, V.: H kronologiji blejskih grobišč, v Situla, razprave Narodnega muzeja, Ljubljana 1974, št. 14 in 15; Od kod keltaške najdbe v Furlaniji?, Arheološki vestnik, Ljubljana, 1976, št. 25; Drava- meja med Oglejskim patriarhatom in Salzburško nadškofijo v luči arheoloških najdb, v zborniku Slovensko morje in zaledje, Koper, 1978/79 – 2, 3)

Izmed predkrščanske simbolike se je takoj ob pojavu grbov v 12. stoletju na njih pojavil prav pan-

ter in to na celotnem ozemlju, ki ga lahko brez zadržkov označimo kot slovensko-karantanskega.

Osrednje vojvodstvo Koroška, kot tudi vojvodstvo Štajerska sta takoj ob pojavu grbov v 12. stoletju izpričano uporabljali grb s panterjem, še natančneje grb s Črnim panterjem. Enak grb sta uporabljali obe deželi ali vojvodstvi zato, ker je predstavljal skupno zgodovinsko oziroma državno pravdo stare slovenske Karantanije iz katere sta obe nastali.

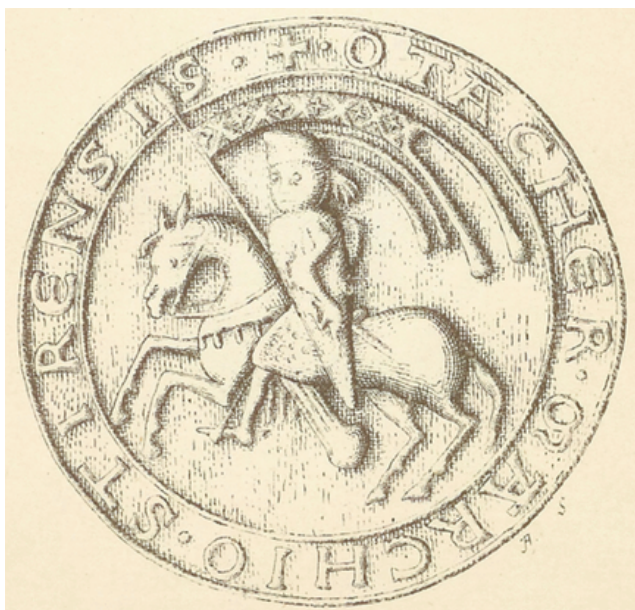
»Koroški grb, tako kot sploh grbi, izvira iz vojaškega znamenja. Ko je bil leta 976 Koroška razglašena za samostojno vojvodstvo – mimogrede, prva in najstarejša na današnjem avstrijskem ozemlju –, je to pomenilo pravno in predvsem ozemeljsko ločitev od vojvodstva Bavarske.« (vir: LEITNER, F., W.: Zur Geschichte des Kärntner Landeswappensstr, str. 159, elektronski vir:

https://www.zobodat.at/pdf/Rudolfinum_2000_01_59-0173.pdf [dostop 01. 08. 2023])

Zagotovo je da so koroški vojvodi v najstarejšem ohranjenem vojvodskem pečatu uporabljali heraldično upodobitev Črnega panterja na beli podlagi – to je razvidno iz listine vojvoda Hermana Gorotanskega iz leta 1163. S tem je tudi naveden zgodovinski vir iz katerega heraldik izpeljuje razvoj in zgodovino deželnega grba: pečat, pravno orodje za overjanje izdanih listin. Gotovo je tudi, da se je panter pojavljal v zgodnjih pečatih koroških vojvodov, enako kot tudi pri mejnih grofih Štajerske. Ker je bila današnja Štajerska do leta 1180 imenovana Karantanska oz. pozneje Koroška krajina/marka in je spadala pod vojvodstvo

Koroško, je razumljivo, da je bil panter tam uporabljen kot pečat in kasneje kot podoba v grbu. (vir: prav tam)

Na pečatu mejnega grofa oziroma krajnika Karantanske krajine Otokarja III. Travenskega je že leta 1160 na ščitu upodobljena podoba panterja. Tri leta pozneje 1163 pa je, kot že rečeno na pečatu koroškega vojvoda Hermana Gorotanskega ali Korotanskega oziroma Španhajma (nem. Spanheim, slovenski prevod bi se glasil Gospoddomači) upodobljen enak znak – panter. Ker je bila tedaj Karantanska krajina ali marka še vedno deželnoopravdno odvisna od vojvodstva Koroške in stara Karantanija še vedno ni povsem razpadla, je povsem jasno, da panter na obeh ščitih pomeni očitno pripadnost prvotni Karantaniji – Gorotanu/Korotanu. Jasno je tudi, da je panter že očitno heraldično ali grboslovno znamenje oziroma prestavlja pristen karantanski grb. Na nekaterih listinah se panter kot znamenje pojavlja že od leta 1143, vendar naj bi bile te listine nepristne. (vir: VON SIEGENFELD, A.: Das Landeswappen der Steiermark, str. 142; BARTSCH, Z.: Steiermärkisches Wappenbuch 1567 (Faksimilkausgabe, Gradec, 1900, von J. v. Zahn und A. v. Siegenfeld), Gradec, 1893, str. 51)

Pečatnik štajerskega krajnika ali »markgrofa« Otokarja III. Travenskega iz leta 1160 s Črnim panterjem na ščitu

Slovenski – gorotanski bojni znak panter

Že davno pred pojavom grbov na ščitih, v antiki oziroma v starem veku, so številna stara ljudstva poznala bojne znake. Te so dejansko poznala že plemena.

Bojni znaki v starem veku so imeli »plastično« obliko oziroma so bili izdelani tudi iz lesa in so jih nosili na kopju ali drogu. Najbrž je še danes najbolj znan plastični bojni znak Rimljanov – orel. Rimske kohorte so poleg bolj znanega orla uporabljale tudi mednarodno znamenje zla – zmaja.

Pečat štajerskega maršala Herranda I. Wildonskega (okrog 1195) s »plastičnim« Črnim panterjem na drogu, ki predstavlja bojni znak še iz predgrbovnega – karantanskega obdobja

Za nekatera stara kraljestva in vojvodstva poznamo stare bojne znake npr. orla za Sveto Rimsko cesarstvo, zmaja za Normane in Angleže, pozoja ali zmajevsko kačo za Langobarde, konja ter leva za spodnje in zgornje Sase, lilijo za zahodne Franke ipd. Glede na dejstvo, da so bili Rimsko cesarstvo, Langobardi, Sasi in Franki dobesedno slovenski sosedje, je povsem logično, da so tudi stari Sloveni imeli svoj bojni znak, čeprav ta v ohranjenih virih – ti pa vsi pripadajo sovražnikom naših prednikov – ni izpričan.

Kljub temu pa je nemško–štajerski grboslovec Alfred Ritter Anthony von Siegenfeld v svoji knjigi

Das Landeswappen der Steiermark izrecno označil karantansko območje grbov s panterjem za »bavarsko–karantansko« skupino grbov. Zapisal je, da sta bili Karantanija in Bavarska kakšnih 50 let združeni vojvodstvi s skupnim vojvodom, to združeno vojvodstvo pa je imelo za bojni znak panterja. Območje karantanskih dežel je v svoji knjigi vseskozi imenoval Jugovzhodna Nemčija (nemško Südostdeutschland), kar nikakor ne ustreza resjedi in dejstvu. S tovrstnim zavajanjem je Siegenfeld slovenski – gorotanski bojni znak enostavno »spremenil« v nemškega, bavarskega ali južno-nemškega. Šlo je dejansko za izraz takratnega nemškonacionalnega vzdušja nekaj let pred pričetkom 1. svetovne vojne. (vir: VON SIEGENFELD, A.: Das Landeswappen der Steiermark, Gradec, 1900, itm., priloga k str. 362)

Znano dejstvo je, da je imela Bavarska sprva za svoj znak leva in ne panterja, šele pozneje pa je za svoj grb sprejela modro–bel karirast ščit. In tudi tega sta na obeh straneh držala leva, cesar Ludvik pa je bavarski ščit z levom še leta 1338 označil kot »arma nostri ducatus Bauarie«, kar pomeni »grb našega vojvodstva Bavarske« (vir: SEYLER, G., A.: Geschichte der Heraldik (Siebmacher's grosses Wappenbuch), Reprographisches Nachdruck der Ausgabe Nürnberg 1885–89, Neustadt an der Aisch, 1970, str. 79)

Stari bavarski grb iz medenine

Panter ali leopard (lat. Panther pardus) je v predzgodovinskem času živel tudi v Evropi. Njegova najstarejša upodobitev je iz kamene dobe in sicer iz

obdobja imenovanega Aurignacien (30.000–16.000 let pred n. št.). Gre za slonokoščeni kipec panterja iz jame Vogleherdhöhle na Švabskem. Na slovenskem ozemlju je med najstarejšimi znanimi panterjevimi upodobitvami tista na venetsko–ilirski Vaški situli ali vedru iz Vač iz obdobja okrog 500 let pred našim štetjem. Upodobitev panterja z rogom izobilja pa najdemo tudi na kamnih iz rimskega Norika.

Panter se sicer nahaja tudi že med simboli visoke omike v Mikenah (ok. 1400 pred n. št.), pa v mitu o boginji–materi Cibeli. Središče tega češčjenja je bilo svetem mestu Frigije Pessinusu, v severozahodnem delu Male Azije, kjer je panter dokaj pogost na starih izkopaninah. Od konca 6. stoletja pred n. št. se panterjeve upodobitve nahajajo tudi na zlatih predmetih iz kulture Skitov. Najdene so bile npr. v vasi Witaszkowo (Vetersfeldse) pri mestu Gubin v Spodnji Lužici. To najdišče številni, tudi mednarodno priznani arheolog Jože Kastelic označujejo za zahodnoslovensko. Panterjev okras iz skitske grobnice hranijo tudi v muzeju Ermitraž v Petrogradu v Rusiji. Prav tako so bile panterjeve upodobitve prisotne tudi v etruščanskih grobnicah, npr. pri mestu Tarquinia (Tomba dei leopardi), kjer sta na steni upodobljena dva panterja (ok. 400 pred n. št.).

Panterja je opisal že Homer v svoji Iliadi: »Panter lovi jelene v goščavi hribovja; kakor hitro sliši lajež psov, plane iz grmovja na lovca, napade in ne odneha, četudi je preboden s kopjem.« Aristotel je v svojem delu o živalih Peri zoon historia iz 4. stoletja n. št. panterja imenoval pardel in je v zvezi z njim zapisal: »Pardel ve, da divje živali ljubijo njegov vonj, zato se prikrije, da se one približajo; tako ulovi celo jelene.« (ŠAVLI, J.: Slovenska znamenja, Bilje : Studio Ro, Založništvo Humar, 1994, str. 126).

Panter simbolično predstavlja zaščitnika dobrih v boju pred zlom – silami zlodeja, hudiča, satana

V 2. stoletju n. št. je v Aleksandriji Physiologus oz. Fiziolog v grškem jeziku napisal knjigo Mojster v

spoznavanju narave, v kateri je predstavil lastnosti resjednih in izmišljenih živali. Med njimi je opisal tudi panterja. V naslednjih stoletjih je bila Fiziologova knjiga najbolj razširjena knjiga poleg Svetega pisma. Do 5. stoletja je bila ta knjiga že prevedena v etiopščino, sirščino, aramejščino in arabščino, v 6. stoletju pa tudi v latinščino. Po Fiziologovih zgodbah o živalih je tako v 7. stoletju že posegal npr. Izidor iz Seville, ki jih je prevzel v svoje enciklopedično delo *Etymologiarium liber*. (ŠAVLI, J.: Slovenska znamenja, Bilje : Studio Ro, Založništvo Humar, 1994, str. 127 in VON SIEGENFELD, A.: *Das Landeswappen der Steiermark*, Gradec, 1900, str. 72-130; PUSCHNIG, R.: *Unser Steierisches Wapentier* v *Blätter für Heimatkunde* 50, Gradec, 1976, str. 54-55)

Panter pri Fiziologu

Fiziolog je o panterju zapisal: »Lep je in miroljuben, tih in krotak. Prijatelj je vsem živalim, le zmaju je smrtni sovražnik. /.../ Potem ko se je bil nasitil, gre spat v svojo votlino. Tretji dan se prebudi in zarjove s silnim glasom, tako da ga slišijo živali od blizu in daleč. Obenem pa spusti od sebe neizmerno sladke vonj, kateremu živali sledijo in pridejo prav blizu, da jih ujame. Samo zmaj se, odrevenel v smrtni grozi, potegne v svojo votlino.« (ŠAVLI, J.: Slovenska znamenja, Bilje : Studio Ro, Založništvo Humar, 1994, str. 127).

Spor med panterjem in zmajem ali zmajevsko kačo predstavlja spopad med dobrimi silami in silami zla oziroma med predstavnikom dobrega – panterjem in predstavnikom zlodeja, hudiča ali

satana – zmajevsko kačo. Gre za prastaro pripoved o boju med silami svetlobe in teme oziroma med silami dobrega in zla znano iz indijskih mitov, oziroma že iz starovedskega obdobja. Od tam prihaja tudi zgodba o treh dneh panterjevega spanja v votlini. Pozneje so jo, ker jim je to ustrezalo, prevzeli v krščansko simboliko ter to primerjali s Kristusovim vstajenjem.

Pečat koroškega vojvoda Bernarda Gorotanskega iz leta 1209 s Črnim panterjem na ščitu

Prevodi Fiziologa so v več priredbah nastajali tudi v Srednji Evropi, V kraju Milje (Millstatt) na Koroškem je v 12. stoletju nastal rokopis priredbe Fiziologa *Dicta Joannis Chrystostomi*, ki je drugi najstarejši nemški oziroma bavarski prevod. V tem rokopisu so podobe panterja, ki spominjajo tudi na konja in so podlaga kasnejšim grboslovnim upodobitvam. Od konca 12. stoletja dalje ima panter v grbih pogosto rogove, od 14. stoletja dalje pa to postane redno. Od 15. stoletja dalje ima tudi levjo grivo. Prednje šape imajo obliko ptičjih krempljev, zadnje pa obliko levovih tac. Rep je sprva tako kot glava podoben konjskemu, pozneje pa je panter stiliziran in mu iz gobca švigajo plameni.

Panterjevi rogovi pomenijo njegovo moč, vztrajnost in žilavost. Enko velja za zadnje levje tace in grivo. Ptičji kremplji na prednjih šapah predstavljajo znamenje čistosti. Panterjev posebej sladke vonj je

sprva simboliziral odprti gobec, pozneje pa plameni, ki so mu najprej švigali iz vseh odprtih, nazadnje pa le še iz gobca.

Tovrstna podoba panterja je nastala zgolj v slovenskih deželah stare Karantanije, medtem ko je v deželah zahodne Evrope prevladala drugačna vrsta panterja imenovana »leopard«, ki se je v heraldiki kmalu docela spojila z levom in postala »lion passant«. (ŠAVLI, J.: Slovenska znamenja, Bilje : Studio Ro, Založništvo Humar, 1994, str. 128–129)

Arheološke izkopenine na območju stare Karantanije in rimskega ter predrimskega Norika so med drugim prinesle na plano tudi številne upodobitve panterja vklesanega na spomenike in nagrobnike. Avstrijski arheologi uvrščajo noriške upodobitve panterja v obdobje 2. stoletja našega štetja (Dietz E., Modrijan W., von Jabornigg–Altenfels M. F., Schober A. idr.)

Med najlepše ohranjenimi noriškimi panterji sta zagotovo panterja, ki sta vzidana na stolnico Gospe svete (Maria Saal) na Gosposvetskem polju na Koroškem. »Dva panterja na vsaki strani kamnite vaze, s taco na rogu izobilja (cornucopiae); na vazi živalski motivi, iz nje raseta dve bujni trti z grozdi in zraven golobice oz. ptice. – Upodobitev skorajda povsem ustreza drevesu življenja, ki ga v tem obdobju simbolizira le še ornament. Spominja pa tudi na perzijski hom ter na fiziologovski Peridexion.« (ŠAVLI, J.: Slovenska znamenja, Bilje : Studio Ro, Založništvo Humar, 1994, str. 131; VON JABORNIGG–ALTENFELS, M., F.: Kärnten's römische Altenthümer, Celovec, 1870, str. 67, slika CXLI)

Podobno simboliko kažeta tudi odlomka kamnov pri

cerkvi v Dovšah severovzhodno od Celovca. Na enem kamnu je upodobljen del vaze s ptico in trto, pod njo pa je glava panterja. Na drugem odlomku kamna pa so krila in rep pozvoja oziroma zmajevske kače ali znamenja zla oziroma zlodeja. (vir: VON JABORNIGG–ALTENFELS, M., F.: Kärnten's römische Altenthümer, Celovec, 1870, itm., slika CCCLXXV)

Kamen s panterjem se nahaja tudi v stolnici na Krki na Koroškem, naslednji je bil najden na Štajerskem v vasi Löffelbach blizu mesta Hartberg vzhodno od Gradca. V kraju Kaldorf južno od Gradca so našli od vode močno zlizan panterjev kamen, panterjeve upodobitve pa so našli tudi v drugih krajih starega Norika in Panonije: na Ptujju, v Lipnici na gradu Seggau, v Gradcu, v Sobotišču (Szobathely) in drugod. (vir: SCHÖBER, A.: Die römischen Grabsteine von Noricum und Pannonien (glej E. Dietz, itm., str. 19))

Noriško–panonske motive s panterjem je za razliko od avstrijsko–nemških arheologov, ki se sklicujejo na grško–rimsko mitologijo, v 19. stoletju razlagal Davorin Trstenjak s staroslovenskimi in staroruskimi verovanji. V upodobitvi panterja je videl psa čuvaja podzemnega sveta, prav tako pa tudi prastaro nasprotovanje med silami dobrega in zla oziroma svetlobe in teme. (ŠAVLI, J.: Slovenska znamenja, Bilje : Studio Ro, Založništvo Humar, str. 132)

Panterjevo znamenje se je tudi v drugačnih oblikah zelo razširilo med slovenskimi Gorotanci – Karantanci in je značilno za najdbe v grobovih že imenovane Kotlaške ali Karantansko–kotlaške omike med 8. in 11. stoletjem, vsekakor še pred pojavom grbov in grboslovja. Uhani in zaponke s panterjevo upodobitvijo so najbolj pogosti na gornještajerskih najdiščih Köttlach, Krungl, Bad Goisern, Brunn, na spodnještajerskem Ptujju, v krajnskih najdiščih v Kranju, Mengešu, na Bledu, v bohinjski Srednji vasi ter celo v furlanskem Kvaru (Corno di Rosazzo). Najverjetnje pa se panter nahaja tudi na broši v koroški Peravi in v Ogleju.

Za te Kotlaške motive arheolog J. Kastelic sodi, da

gre za »attitude retrospective« oziroma za motive, ki jih je moč zasledovati daleč v prazgodovino, v same začetke človekovega ustvarjanja. (vir: KASTELIC, J.: Blejska fibula s kentavrom-lokostrelcem, Arheološki vestnik, Ljubljana, 1962–1963, str. 554)

Razvidno je torej, da je bil panter kot znamenje branilca pred zlodejem, v raznih oblikah prisoten med Slovenci – Karantanci in Panonci, že v 1. tisočletju. To je povsem razumljivo, saj je bil tudi slovensko bojno znamenje. Zato se je ob pojavu grboslovja ali heraldike v 12. stoletju takoj znašel v grbih Koroške in Štajerske. Vse to nima nobene zveze s Habsburžani!

Dvojni pečat očeta (koroškega vojvoda Bernarda Gorotanskega) in sina (Urha III. Gorotanskega) na isti listini, ki jasno priča, da Črni panter ni bil rodbinski grb rodbine Španhajm, marveč grb vojvodstva Koroške

Poglejmo zato, da nam bodo dejstva povsem jasna, še pojav in vlogo Habsburžanov v slovenskih deželah v naslednjem prispevku.

Pojav in vloga Habsburžanov v Slovenskih zgodovinskih deželah

Rudolf I. Habsburški, sin grofa Albrehta je bil leta 1273 izvoljen za nemškega kralja. Njegova moč je prišla do izraza po zmagi nad češkim kraljem Otokarjem II. Přemyslom v bitki na Moravskem polju (tudi bitka pri Suhih Krutih), ki se je odvijala na dan Sv. Rufusa v popoldanskih urah 26. velikega srpana 1278 na desnem bregu reke Morave med vasicama Suhe Kruti, nemško Dürnkrot (češko: Suché Kruty) in Jedenspeigen v današnji Spodnji Avstriji, 30 km južno od današnje češko-avstrijske meje. V bitki sta se spopadli združena vojska nemškega kralja Rudolfa I. Habsburškega ter ogrskega kralja Ladislava IV. na eni strani in vojska češkega kralja Otokarja II. Přemysla na drugi. (elektronski vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Bitka_na_Moravskem_polju [dostop 31. 07. 2023])

Habsburžani so pridobili Štajersko leta 1282, Koroško in Krajnsko pa šele leta 1335!

Osnova za izvolitev Rudolfa I. Habsburškega za kralja je bila v njegovem močnem položaju na jugovzhodu kraljestva in pa v njegovi vojaški sposobnosti. Sposoben se je bil postaviti po robu češkemu kralju Otokarju II. Přemyslu in francoskemu kralju Filipu III. Bili so mu naklonjeni tudi Staufovci (Staufovci ali Hohenstaufovci, po nemško Hohenstaufen, pa tudi Staufer ali Staufen, so bili dinastija nemških kraljev (1138–1254), ki so vladali v srednjem veku v Nemčiji, izviralci pa so iz vojvodstva Švabske), v njegovo izvolitev pa je pri-

volil še papež. Dne 11. kimavca 1273 so trije cerkveni volilni knezi in posvetni volilni knez razglasili, da nameravajo sodelovati na volitvah, dosegli pa so tudi soglasje s saškimi vojvodom in brandenburškim mejnim grofom ter se zedinili, da bodo volili Rudolfa Habsburškega. Ko so volilni knezi dosegli soglasje, je bil 1. vinotoka 1273 v Frankobrodu/Frankfurtu – kljub nasprotovanju češkega kralja Otokarja II., ki ga je pisno izrazil papežu – izvoljen za rimskega kralja. (vir: KRIEGER, K., F.: Rudolf von Habsburg, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 2003, str. 90–98)

Rudolf Habsburški je nato na osnovi odloka državnega zbora leta 1274 zahteval, naj češki kralj Otokar II. Přemysl vrne babenberške (avstrijsko-štajerske) in korotanske posesti, zato je med njima nastala vojna. Otokar se je z Dunajskim mirom leta 1276 odrekel vojvodstvom Avstriji, Štajerski in Koroški s Krajnsko ter Slovensko krajino v korist Rudolfa I. Habsburškemu, ki jih je dal v upravljanje grofu Majnhardu Goriškemu.

Iz zgoraj navedenih dejstev je dobro razvidno, da je prišlo do vojne med rimskim kraljem Rudolfom I. Habsburškim in češkim kraljem Otokarjem II. Přemyslom prav zaradi tedanjih slovenskih dežel Koroške, Krajnske in Štajerske, med katere je treba šteti tudi takratno vojvodstvo Avstrijo.

Kralj Otokar II. si je hotel navedene dežele ponovno prilastiti, vendar je bil ubit v bitki na Moravskem polju leta 1278. Štiri leta pozneje, leta 1282 je dal kralj Rudolf I. Habsburški te dežele z izjemo vojvodstva Koroške, ki jo je še naprej upravljal grof Majnhard Goriški, svojima sinovoma Albrehtu in Rudolfu v fevd.

Rudolf je z dvojno poroko svojih in Otokarjevih otrok nevtraliziral dotedanje sovražnike ter iz vojvodstev Koroške, Štajerske, Krajnske in Avstrije, po novem imenovanih habsburške dedne dežele, ki jim je leta 1363 pripadlo tudi vojvodstvo Tirolska, ustvaril temelj za vzpon dinastije Habsburžanov.

Sinova Rudolfa I. Habsburškega, Albrecht in Rudolf sta prejela vojvodstvi Avstrije in Štajerske leta 1282. (elektronski vir:

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_rulers_of_Austria [dostop 31. 07. 2023])

Veliki pečat (1287) Alberta I. Habsburškega s krožnim napisom, ki našteva vojvodove naslove: »Po božji volji vojvod Avstrije in Štajerske, grof v Habsburgu in Kyburgu«. Vojvod je upodobljen v viteški opravi, in nosi čelado s šopom pavjih peres, ki so izvirno karantanska dragotina (čeladni okras), šele kasneje postanejo avstrijska. V levici drži avstrijski ščit, na vratu njegovega konja je upodobljen štajerski ščit z Belim panterjem, na boku konja pa habsburški ščit z levom. Vojvod drži v desnici – to pa je bistvenega pomena – prapor s podobo karantanskega panterja, ki predstavlja znamenje ali insignijo dežele.

To je bilo v zadnji četrtini 13. stoletja. Panterja v svojem grbu so Štajerci izpričano uporabljali že leta 1160, samo Deželo Štajersko pa so Habsburžani prevzeli 122 let pozneje, pri čemer so prevzeli tudi njena zgodovinska znamenja. Niti Črni panter, ki je najprej bil v grbu Dežele Štajerske, niti Beli panter, t. i. Štajerski panter, ki je pozneje zamenjal Črnega panterja, nikakor nista povezana s Habsburžani. Še enkrat poudarjamo, da so ti v naših krajih postali vladarji šele 122 let pozneje!

V 14. stoletju so Habsburžani med krizo izgubili nemški prestol, saj so bili leta 1315 poraženi pri Morgartnu in so s tem izgubili vsa posestva v Švici. Oblast pa so v tem času začeli utrjevati v t. i. dednih deželah oziroma v slovenskih deželah. V letih 1306–1308, po smrti Venčeslava III., zadnjega člana češke dinastije Přemysl, so se Habsburžani in grofje Goriški borili za češko krono. Šele v tej vojni je habsburška vojska prvič fizično zasedla precejšnje dele slovenskih dežel, ki so bile v rokah grofov Goriških. Na Koroškem so zasedli Šentvid pri Glini (St. Veit), Celovec (Klagenfurt), Velikovec (Völkermarkt) ter Slovenj Gradec, na Krajnskem pa Višnjo goro in Kranj. Po miru iz leta 1311 sta ostali Habsburžanom štajerska Slovenska Bistrica in del Savinjske krajine severno od Save, Goriškim pa deli Koroške in Krajnske južno od Save. Habsburžani so leta 1308 sprejeli vazalsko prisego Žovneških grofov, kasnejših trojnih grofov in knezov Celskih, s katerimi so bili v naslednjem stoletju večkrat v vojni. (elektronski vir:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Rudolf_I._Habsbur%C5%A1ki [dostop, 31. 07. 2023])

Leta 1335 je Albreht II. pridobil vojvodstvu Krajnsko in Koroško, njegov sin, vojvod Rudolf IV. Habsburški pa leta 1363 še Tirolsko. Rodbina se je leta 1379, ko je umrl Albreht II. razdelila na dve veji. Albertinska veja je imela v oblasti Spodnjo in Zgornjo Avstrijo, kasneje je pridobila še Češko in Ogrsko. Leopoldinska veja pa je obsegala med drugim tudi slovensko vejo. Zadnja se je konec 14. stoletja razcepila na tirolsko in notranjeavstrijsko, ki se je v začetku 16. stoletja razdelila na špansko, ki je razpadla leta 1700, in avstrijsko. Iz slednje je s poroko Marije Terezije in Franca I. nastala habsburško-lotarinška rodbina.

Habsburžani so šele v 15. stoletju postali nemško-rimski cesarji. Na tem položaju so se s krajšimi presledki obdržali do odprave cesarstva leta 1806. Prvi cesar je postal Friderik III. Habsburški leta 1452, ki je bil uspešen tudi pri združevanju habsburških dežel. (elektronski vir:

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Habsbur%C5%BEani>

[dostop 31. 07. 2023])

Na praznik svetih treh kraljev leta 1453 je habsburški cesar Friderik III. potrdil avstrijska pisma o svobodi Rudolfa IV. iz leta 1358/1359. Gre za izmišljeno oziroma ponarejeno listino, s katero je Rudolf de facto uvedel naziv nadvojvod v času, ko Habsburžani še niso imeli vloge rimskega cesarja. Ta ponarejena listina je s t. i. svetim pismom Friderika III. kasneje postala veljaven državni dokument, imenovan Privilegium Maius (listina Privilegium Minus se je nanašala na povišanje Avstrije v vojvodstvo leta 1156).

Del ponarejene listine Privilegium Maius

Tako je dobila tedanja Avstrija, ki je ne smemo zamenjevati s kasnejšim Avstrijskim cesarstvom ali današnjo republiko Avstrijo in je imela do tedaj naziv vojvodstvo, postala nadvojvodstvo ter je v Svetem rimskem cesarstvu zasedla podoben položaj kot volilne kneževine. Vendar pa ta povzdignjenost ni bila povezana z volilno pravico, da bi izbrali rimskega kralja. Friderikov varovanec Ladislav Posmrtni Postumus je bil prvi, ki je po cesarskem pravu uradno nosil naziv Archidux Austriae (nadvojvod Avstrije), ki so ga Habsburžani nosili do leta 1918 in je bil od leta 1804 del velikega naziva cesarja Avstrije.

Ker so po cesarskem pravu vsi zakoniti moški potomci vladarja podedovali enako pravico do vladanja (čeprav je bila dejanska oblast kasneje osredotočena na najstarejšega potomca, da bi pre-

prečili razdrobljenost), so vsi principi in princeze Habsburškega dvora kmalu nosili naziv nadvojvoda. Naziv nadvojvod je obstajal po vsem svetu izključno v tej dinastiji (glej Pragmatično sankcijo, rodovno listo Habsburžanov, Habsburg-Lotarinška). (elektronski vir:

https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_der_Erzherzoge_von_%C3%96sterreich#Einf%C3%BChrung_des_Titels [dostop 31. 07. 2023])

Dejansko so Habsburžani, konkretno Rudolf IV. ponaredili listine Privilegium maius na podlagi starodavnih koroških/karantanskih svoboščin in privilegijev oziroma Slovenske Stare pravde, med katere je sodil tudi položaj nadvojvodstva. Prvi Habsburžan Ernest Železni je postal prvi nadvojvod, ko se je dne 18. 3. 1414 ustoličil na Knežjem kamnu v skladu s starodavnim slovenskim običajem. Šele za njim so naslov nadvojvod nosili njegovi nasledniki. Zgoraj imenovani Ladislav Posmrtni je uradni naslov nadvojvod po cesarskem pravu pričel uporabljati šele leta 1453, oziroma 39 let pozneje.

Posodobljena družbena ureditev DSZSD – 2. del

Organizacija sodobne domorodne družbe

Slovenski domorodci iz vrst svojih členov izberejo svoje predstavnike ter voditelje oziroma upravitelje, vse od osnovnih organizacijskih oblik kot so Vaška skupnost (soseska, sosednja, sosečka, srenja), preko razširjenih skupnosti ali Žup (župo sestavlja več Vaških skupnosti, sosesk ali sosedenj), Velike županije (vanjo je povezanih več Žup), vse do višjih organizacijskih oblik, kot so Krajina (povezanih je več Velikih županij), Dežela (v njej je več Krajin) in Zedinjene Dežele. **Izbor predstavnikov na vseh družbenih ravneh vedno poteka javno.**

Izbrani upravitelji nosijo nazive Župan, Veliki župan, Krajnik, Vojvod in Nadvojvod. Pri upravljanju jim pomaga svet modrecev oziroma starešin imenovan

Dvanajstija. Pri prevodih domorodnih izrazov v tuje jezike, se naših imen ne prevaja, saj lahko tako dobijo popolnoma zgrešen pomen. V kolikor tujce zanima pomen naših izrazov, se naj o tem ustrezno podučijo.

Izbrani upravitelji so odgovorni Veči, ki jih je izbrala in jim predala upravo, s čimer so od ljudstva prejeli upravno pristojnost. V kolikor izbrani narodni predstavniki zlorabijo svoja pooblastila, imajo Slovenski domorodci oziroma slovenski narod na vseh družbenih ravneh vedno pravico do uporabe instituta kramole, ki je eden ključnih vzvodov Slovenske pravde. Veča, ki je podelila pristojnosti, jih lahko v primeru zlorabe vedno odvzame. Noben položaj ni večni, večna je le Veča.

Pri izboru narodnih upraviteljev imajo ključno vlogo lastnosti človeka, ki jih narod najbolj ceni in mu hkrati zagotavljajo najprimernejšega predstavnika. Takšnega, ki služi narodu, ne pa mu vlada kot tiran. Izbirajo se tisti, ki so najspodobnejši, najzmožnejši, najboljši in najmodrejši, ne glede na stan ali družbeno poreklo. Pozornost gre poštenosti, pravičnosti ter zvestobi roti (zaobljubi), ki je dana domorodcem na ustreznemu nivoju družbene ureditve Domorodne skupnosti.

V Slovenski ljudovladi so cenjene in spoštovane naslednje lastnosti: spoštovanje svobode, zaveza varnosti, enakopravnost, bratstvo, poštenost, domoljubje, ljubezen, odgovornost, pogum, disciplina, zvestoba, čast, neodvisnost, vztrajnost, odločnost, spoštovanje, red, nepopustljivost, medsebojna pomoč, odličnost, dana beseda, ponos, odkritost, vest, plemenitost, skromnost, čistost, dobrotta, prizadevanje za družbeno blagostanje, tovarištvo, pripadnost pravdi (v pomenu resjeda, pravica in pravdni postopek), skupna korist pred osebno.

Nasprotne zgornjim lastnostim so: izdaja, samovšečnost, sebičnost, zavist (faušija), brezvestnost, pohlep, kraja, laž, verolomnost, samodršstvo, napuh, pristranskost, osebna korist, neodgovornost, sovraštvo, strahopetnost, podkupovanje, prevara,

goljufija, stremušstvo, zavajanje.

Nedopustno, nesprejemljivo in skrajno zavržno je ravnanje posameznika ali skupine na račun in v škodo drugih domorodcev oziroma skupnosti.

Ljudje z negativnimi lastnostmi v Slovenski ljudovladi ne morejo biti izbrani na noben družbeni položaj. V kolikor jim to s prevaro oziroma zavajanjem vendarle uspe, imajo ostali rojaki vedno dolžnost zavreči njihovo samodržstvo z uporabo trajne in neodtujljive pravice do kramole (upor, vstaja, punt).

Izbrani družbeni predstavniki Slovenskih domorodcev ob nastopu svojega položaja dajo narodu naslednjo roto ali zaobljubo (narejena oziroma prirejena je po ohranjeni roti/prisegi Županov in Velikih županov v Beneški Sloveniji):

»Pred zbranimi pričami dajem častno roto, da si bom kot predstavnik svoje (Vaške skupnosti, Župe, Velike županije, Krajine, Dežele, Zedinjenih Dežel) vedno prizadeval, da bom delal tako, kot bom po svoji vesti verjel, da je za to skupnost najboljše. Pri tem se bom odpovedal vsaki zasebni strasti, jezi, sovraštvu, trmi, pristranskosti in koristi, še posebej svoji osebni, ki bi temu nasprotovala.« (Roto je seveda še vedno možno dopolniti, nadgraditi, posodobiti in spremeniti oziroma izboljšati.)

Osnovni tip sodobne domorodne družbe je Vaška skupnost. Več vasi, sosedenj, sosečk oziroma Vaških skupnosti sestavlja Župo ali Županijo. Pri tem pojmu gre za širšo ozemeljsko skupnost enega ali več naselij (vasi in zaselkov) – Vaških skupnosti. Na čelu Župe ali Županije je Župan, ki ima pooblastilo župljanov za upravljanje Župe za določeno obdobje. Več Žup ali Županij sestavlja Veliko županijo, ki jo upravlja Veliki župan. Več Velikih županij sestavlja Krajino. Več Krajin tvori Deželo. V primeru Dežele Krajinske so Krajine: Gorenško, Notransko, Dolensko in Bela krajina. V Primorju sta Krajini: Goriška in Istra. Na Štajerskem so Krajine: Prlekija, Podravska krajina, Savinska krajina in Posavska krajina. V Prekmurju in na Koroš

škem ni Krajin. (V primeru drugačne odločitve deželanov, je možno tudi drugačno oblikovanje Krajin.)

V pričakovanju konca ... in novega začetka

Nadaljevanje ...

Tretji najpomembnejši dejavnik je neznanje, ki bi ga pravzaprav lahko postavili na prvo mesto, saj prikrito pogojuje prva dva. Tragično, javnosti prikrito dejstvo je, da se svet dandanes utaplja v lažeh, s katerimi moramo računati na vseh področjih – v medicini, znanosti, zgodovini, fiziki, kemiji, v trgovini, v medijih in drugod. Z njimi so nas zapeljali, onesposobili ter preprečili naš naraven razvoj. Resničen nivo znanosti (na razpolago eliti) je stoletja pred tem, kar je dostopno javnosti. Z zastrupljeno hrano, vodo, ozračjem in zemljo, z zadrževanjem in prikrajanjem informacij in razvoja je bilo doseženo, da se moramo ubijati za svoje preživetje. **A svet bi lahko že stoletje živel v blagostanju ob uporabi brezplačne energije, če bi že davno poznani Teslovi (in drugi) izumi prodrli v javnost.**

Oblast v praktično nobeni državi sveta ni v službi ljudstva pač pa interesov t. i. globoke države. Za nameček so vse države prelevili v podjetja, podrejena krovnemu, ki diktira vse. Številne t. i. »teorije zarot« se pospešeno kažejo kot dejstvo in še malo niso le teorije. V vse bolj omejujočih ukrepih oblastnikov je treba prepoznati načrt svetovnih gospodarjev – Novi svetovni red, ki ima cilj pahniti človeštvo v popolno suženjstvo. Pripravljajo že naslednja koraka – ukinitve gotovine in uvedbo digitalnega denarja – ki bi bila smrtna udarca naši človeški svobodi. Tako bo človeka možno preprosto popolnoma onesposobili z odvzemom njegove plačilne sposobnosti.

S pritiski za sprejem in podporo mavričnih LGBT skupnosti in spreminjanjem ter izkrivljanjem pogle-

dov na spolnost in vzgojo nas skušajo ločiti od naravnih načel, rušijo koncept družine, zdrave spolnosti in naravnih odnosov med spoloma. Ali si spolno iztirjen posameznik, ki je obenem še navdušenec za transhumanizem in se bo dal spremeniti v bio-robot, še zasluži naziv človek?

Sprevrženost in nemoralnost obstoječih vladajočih struktur je tako velika, da običajnega človeka, ki se s tem naenkrat sooči, pahne v šok; potreben je daljši proces postopnega razkrivanja nečednosti, satanizma, pedofilije, zlorab in zlih načrtov, ki so tako domišljeni (za njimi stoji umetna inteligenca), da človeku vzame sapo. Ena od prevar je ustaljena predstava, da institucionalizirano zlo (in Satan kot njegovo poosebljenje) na svetu neobstaja, čeprav je že J.F. Kennedy svaril pred močjo **vojno industrijskega kompleksa**, ki je bil že pred 60 leti grozljiv dejavnik prevlade na planetu. Danes najintenzivneje deluje skozi Svetovno zdravstveno organizacijo in Svetovni gospodarski forum (WEF). Dokler tega ne prepoznamo in se distanciramo od predstavljenih nakan, dokler se ne zavemo, da so vse vlade držav le orodje v njihovih rokah, rešitev ni mogoča. Sedanja demokracija je zakrinkana **demonkracija**, katere cilj je zdesetkati človeštvo, pretvoriti človeka v biorobota, sužnja.

Tako zlobnega koncepta človek preprosto ni sposoben razumeti (kako naj bi človek sočloveku storil toliko zlega), dokler se ne sooči s pomembnim dejstvom, ki se svetu prizadevno prikriva: v našem osončju in seveda tudi širom galaksije so prisotne številne **nezemeljske rase**, ki so že od pamtiveka prisotne tudi na našem planetu. O tem priča brez števila dokazov in artefaktov; številnih objektov na tem planetu z današnjo tehnologijo ne znamo zgraditi. Predstavniki določenih nezemeljskih ras so si tisoče let lastili gospostvo na planetu in so še do nedavnega predstavljali vrh oblastne piramide temnih sil (»globoka država«). Številni viri trdijo, da so bili z našega planeta pregnani, zato obstaja realna možnost, da človeštvo samo obračuna z njihovimi slugami.

Iz vsega povedanega je razbrati, da je naš planet v pesti temnih sil, ki želijo z »globalnim resetom« ustvariti stisko, v kateri bo človeštvo pripravljeno pristati na omenjeni »novi svetovni red«. A odpor obstaja in prav nič pretirana izjava ni, da poteka svetovna vojna s silami teme, človeštvo pa je pravkar preživelo napad z biološkim orožjem (t. i. cepivi). Skrito očem javnosti ostaja (masovni mediji o tem seveda ne poročajo), da so bili doseženi pomembni uspehi, denimo pri razbijanju trgovine z belim blagom in otroci.

Moč resnice

Razkritje resnice bo stvari postavilo na glavo. Z njo se bo od vladajočega sloja mnogo številčnejše človeštvo opolnomočilo za obračun s silami teme. Posebno zato, ker **nam ob strani stojijo naši kozmični bratje in sestre**, ki si ne dovoljujejo očitnejšega vpletanja v naš zemeljski razvoj, pa vendar so nam v pomoč. So zainteresirani, da človeštvo na tem planetu ne izumre, vendar se ne morejo vpletati v proces dozorevanja in osvobajanja, saj bi to pomenilo le menjavo ene diktature z drugo.

Šele z razkritjem in soočenjem s problemi se odprejo možnosti za njihovo reševanje. Zaslepljeni, večinski del polspečega človeštva se položaja in ostrine problemov večinoma še ni zavedel, vendar se prebujanje vse bolj krepi. Prihaja čas poštenega obračuna s služabniki temnih sil, ki so nas pripeljali na rob obstoja.

Katakliizmi se lahko izognemo le z združenimi napori. A treba je vedeti: Boljši, srečnejši in svobodnejši svet lahko gradijo le ljudje brez strahu, pohlepa in sebičnosti. V nasprotnem bomo težili k izgradnji inačice prav takšnega sveta kot je sedanjí. Da bi to spremenili, potrebujemo ogromno znanja. V obliki resničnih informacij nam to že nekaj časa priteka, a nekateri ne znajo ločiti zrnja od plev, rekoč: Kako naj vem, katera informacija je resnična in katera ne? Treba je postati buden ter uporabljati zdravo pamet in logiko! Preprečiti moramo zasipanje zlažnimi informacijami iz medijev, ki nam vcepljajo strah. Nikar se čustveno ne vpletajmo in poiščimo vire, ki prinašajo resjedo. Na spletu jih ne manjka. Vsakdo si mora ustvariti lastno predstavo o vsem, kar se dogaja.

Duše, inkarnirane na Zemlji, so si izbrale posebej zahtevno pot učenja in napredovanja na svoji duhovni poti. Nihče se ne more več slepiti, da je smisel bivanja na tem planetu uživanje in lenobno življenje. To nam preprečujejo udarci in preizkušnje, ki se pomnoženo zgrinjajo na nas v zadnjem času in nas kličejo k aktivnosti.

Pred vsakomer, ki želi prispevati k izgradnji naprednega, svobodnega sveta, so naslednji **izzivi in naloge, s katerimi se bo treba spoprijeti**; omenimo le najpomembnejše:

- prekiniti dominacijo temnih sil, ki so nas pripeljale v sedanjí položaj; obračunati s slugami dosedanjih oblastnikov in vzpostaviti oblast, ki je zavezana služenju ljudstvu; tu se lahko opremo na modrost in vzore naših domorodnih prednikov;
- na odgovorne položaje v družbi imenovati le posameznike visokih moralno-etičnih vrednot in značajskih vrlin;

- ustoličiti in udejaniti načelo, da je najvišja vrednota človek;
- zagotoviti enakopravnost ljudi na vseh področjih;
- v vseh družbenih skupnostih zagotoviti upoštevanje načela tričlenstva v povezavi z vrednotami svoboda, enakost in bratstvo (predlog R. Steinerja);
- uvesti ničelno toleranco do korupcije;
- zagotoviti, da dobrobit posameznika ne ogroža dobrobiti skupnosti;
- tekmovalnost zamenjati s sodelovanjem;
- vpeljati denar, ki ima vlogo menjalnega sredstva in ne omogoča izkoriščanja;
- omogočiti uporabo naprednih izumov za izkoriščanje proste energije (zero point energy);
- zagotoviti prenovo znanosti, medicine, revidirati zgodovino, podpreti kulturo in umetnost;
- podpreti duhovno vzgojo, izobraževanje, šolstvo in vzgojo otrok;
- ustvariti stike s prijaznimi nezemeljskimi rasami, vzpostaviti trgovanje z njimi.

Časa za odlašanje ni več. Vsakdo naj razmisli, ali je pripravljen kaj storiti za osvoboditev človeštva. Svoboda ni nekaj apriori danega. Kdor se ne bori zanjo, je ni vreden.

Vse zapisano preverite v množici poštenih, objektivnih virov, npr.: StopWorldControl, prisluhni.si, logično.com

Zoran Železnikar

Domorodec

Glasnik Domorodne Skupnosti Zedinjenih
Slovenskih Dežel

urednik: Samo Korošec,
spletni naslov uredništva: info@domorodnaskupnost.si,
Mlinska ulica [22], [2000] Maribor,
Dežela Štajerska,
tel.: 041 573 663, www.domorodnaskupnost.si

www.domorodnaskupnost.si